

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanununda amaç;

- “a) İktisadi devlet teşekküllerinin, bunların müessese, bağlı ortaklık, işletme, işletme birimleri ile varlıklarının ve iştiraklerindeki kamu paylarının,
- b) Kamu iktisadi teşebbüsleri statüsü dışında kalmakla beraber sermayesinin tamamı veya yarısından fazlası devlete ve/veya diğer kamu tüzelkişilerine ait olan ticari amaçlı kuruluşlardaki kamu payları ile bu kuruluşlara ait müessese, bağlı ortaklık, işletme, işletme birimleri ve varlıklarının, iştiraklerindeki kamu paylarının,
- c) Devletin diğer iştiraklerindeki kamu payları ile Hazineye ait payların,
- d) Genel ve katma bütçeli idareler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşların ve kamu iktisadi teşebbüslerinden kamu iktisadi kuruluşlarının gördükleri kamu hizmetleri ile doğrudan doğruya ilgili olmayan varlıklarının ve iştiraklerindeki paylarının,
- e) Belediye ve il özel idarelerine ait ticari amaçlı kuruluşlar ile pay oranlarına bakılmaksızın her türlü iştiraklerindeki paylarının,
- f) Genel ve katma bütçeli idarelerle bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşların, mal ve hizmet üretim birimleri ve varlıkları (baraj, gölet, otoyol, yataklı tedavi kurumları, limanlar ve benzeri diğer mal ve hizmet üretim birimleri) ile bu Kanunun 35 inci maddesinin (B) fıkrasında belirtilen kamu iktisadi kuruluşlarının temel kuruluş amaçlarına uygun mal ve hizmet üretim birimlerinin işletilmesi haklarının; ekonomide verimlilik artışı, kamu giderlerinde azalma sağlamak, Hazineye ait taşınmazları değerlendirmek suretiyle kamuya gelir elde etmek gerekçelerinden birisi ile özelleştirilmelerine ilişkin esasların düzenlenmesi” şeklinde tanımlanmıştır.

Bu itibarla, özelleştirmenin ana felsefesi; devletin, asli görevleri olan adalet ve güvenliğin sağlanması yolundaki harcamalar ile özel sektör tarafından yüklenilemeyecek altyapı yatırımlarına yönelmesi, ekonominin ise pazar mekanizmaları tarafından yönlendirilmesidir. Özelleştirme ile devletin ekonomideki sınai ve ticari aktivitesinin en aza indirilmesi hedeflenirken, rekabete dayalı piyasa ekonomisinin oluşturulması, devlet bütçesi üzerindeki KİT finansman yükünün azaltılması, sermaye piyasasının geliştirilmesi ve atıl tasarrufların ekonomiye kazandırılması, bu yolla elde edilecek kaynakların altyapı yatırımlarına kanalize edilebilmesi gibi bir temel anlayış vardır. Ancak uygulamalar söz konusu Kanun ruhunu taşımamış, özellikle son zamanlarda Özelleştirme İdaresi Başkanlığı adeta ‘satış ofisine’ dönüşmüştür.

Bu kapsamda Türkiye’de özelleştirmeler 1986’dan itibaren hız kazanmıştır. Tamamı kamuya ait veya kamu iştiraki olan kuruluşlardaki kamu payları özelleştirme kapsamına alınmıştır. Program çerçevesinde, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından 277 kuruluşta hisse satışı veya varlık satış/devri yoluyla özelleştirme işlemi yapılmış ve bu kuruluşlardan 272’sinde özelleştirme kapsamında olan kamu payı kalmamıştır. 2 Temmuz 1986-31 Temmuz 2025 dönemi satış/devir uygulamaları tutarı toplam 171.4 milyar TL (72.6 milyar dolar) olmuştur. Özelleştirmelerden toplam tahsilatın 4.8 milyar lirası 1986 yılından 2004 yılına kadar olan dönemde yapılmışken geriye kalan yaklaşık 169.4 milyar liralık tahsilat 2004 sonrasına aittir. Özelleştirme tahsilatının zirve yaptığı yıl ise 19.7 milyar lira ile 2025 olarak kayıtlara geçmiştir. Bu süreçte, elektrik dağıtımını tümüyle özelleştirilmiştir. Elektrik üretim özelleştirmelerinin işlem büyüklüğü 28.3 milyar dolar olmuştur. Bunun 12.5 milyar doları elektrik dağıtım özelleştirmelerinden gelmiştir. Termik santral ihaleleri öncesinde 2012’de kurulu güç bazında yüzde 43 olan özel sektör payı özelleştirmelerin etkisiyle yüzde 82’ye yükselmiştir. 1997-2025 tarihleri arasında Türkiye Denizcilik İşletmeleri AŞ’ye ait 17 liman ile TCDD’ye ait Mersin, Samsun, Bandırma, İskenderun ve Derince Limanları 3.5 milyar dolara özelleştirilmiştir.

2025 yılına kadar yapılan özelleştirmeler, 4046 sayılı Kanunla amaçlandığı üzere ekonomide verimlilik artışı, kamu giderlerinde azalmayı sağlama, Hazineye ait taşınmazları değerlendirmek suretiyle kamuya gelir elde etmek gerekçelerine dayanarak her ne kadar yapıldıysa da kamu otoritesinin denetim zayıflığıyla birlikte sonuçları itibarıyla kamusal fayda örselenmiş, halkın memnuniyeti ve kurum hizmetlerinin marjinal faydası azalmış, verimlilik ve kalite standartları düşmüştür.

Buna karşın 2026 Yılı Bütçe Gerekçesinde, özelleştirme gelir hedefi 185 milyar lira olarak belirtilmiştir. Konuya ilişkin yeterli açıklama barındırmayan ilgili hedefler kamuoyunda soru işaretlerinin oluşmasına neden olmuştur. Her ne kadar Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Mehmet Şimşek söz konusu özelleştirme hedefinin otoyol ve köprülerle ilgisinin olmadığını ifade etse de hikayesi 2010 yılına dayanan konunun son zamanlarda tekrar gündeme gelmesi kamuoyunu yeterince ikna etmemiştir.

Ayrıca 2026 Yılı Bütçe Gerekçesinde; "Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 15/10/2010 tarihli kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınan ve alınacak olan otoyollar, köprüler, çevre otoyolları ve bağlantı yolları üzerinde bulunan bakım ve işletme tesisleri, hizmet tesisleri ve yük aktarma merkezi gibi diğer mal ve hizmet üretim birimleri ve varlıkların işletme haklarının verilmesi yöntemiyle özelleştirilmesine yönelik ihale hazırlık çalışmalarına devam edilmektedir." ifadelerine yer verilmiştir. Bu kapsamda, 15 Temmuz Şehitler Köprüsü ile Fatih Sultan Mehmet Köprüsü'nün yanı sıra en az 7 otoyolun işletme haklarının satışında danışmanlık için özel bir şirketin yetkilendirildiği ortaya çıkmış ve bu durum resmi kaynaklar tarafından yalanlanmamıştır.

Bu nedenle, söz konusu otoyol ve köprü özelleştirmelerine ilişkin konuyu araştırmak ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanunla amaçlanan ekonomide verimlilik artışı, kamu giderlerinde azalmayı sağlamak, Hazineye ait taşınmazları değerlendirmek suretiyle kamuya gelir elde etmek gerekçeleri bağlamında değerlendirmek üzere Anayasamızın 98'nci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'nci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.16/02/2026

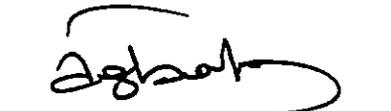
Cem AVŞAR

Tekirdağ Milletvekili

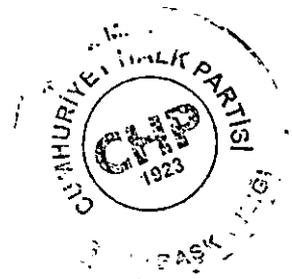
Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Üyesi

Ali Bekun
K. Maraş Mv.

Veli Ağbaba
Malatya Mv.

1682... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Tarık ATEŞ	Bolu Mr.	
Orhan SÜMER	Adana Mr.	
Fahri ÖZKAN	Kistaloceli	
İsmet GÖNEŞEN	Çarabkale Mr.	
Jale Nur SÖZÜT	Eskebelin	
Uluc GÖBÜR	Eskebelin	
Nail GİLER	Kocaeli	
Gözem ÖZCAN	Miğla	
Orhan SARIBAL	Bursa	
Murat BAKAN	Tamir	
Hümet Yalın HALICI	Isparta	
Bilal BİLİCİ	Adana	
Semra DİNÇEB	Ankara	
Turan Tazken ÖZEL	İstanbul	
~~Mehmet Tural~~ ~~İstanbul~~		
Cema' ENAYHURT	İstanbul	
AYKUT BAYRA	Arabalga	
Tahsin Ocaklı	Rize	
Yüksel Tazken	İzmir	
Hüseyin Yıldız	Ankara	

